

הרבנות הראשית לישראל
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
מחלקת הבחינות הארציות

כ"ה אדר ב' תשע"ד

בס"ד

מבחן הסמכה באיסור והיתר

הוראות לנבחן:

- א. יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
 - ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הנגרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
 - ג. יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
 - ד. יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.
- בהצלחה!
1. בשר שהתבשל ללא מליחה.
 - א. בשר שהתבשל ללא מליחה בתוך סיר מרק. באיזה מקרה יש מתירים את החתיכה ומהם הטעמים לכך. (הבא שלושה טעמים הכתובים בפוסקים).
 - ב. כיצד נפסק דין זה הלכה למעשה, מה הדין בחתיכה ומה הדין בתרנגולת שלמה.
 - ג. במה שונה הדין הנ"ל מדם שנפל על חתיכה שמקצתה בתוך הרוטב, דקימ"ל דאף מה שחוי' לרוטב מותר.
 2. כבד שבושל.
 - א. בטעות הוכנסו כבדים שלא נצלו לתוך מרק מבעבע ושוב הוציאו אותם, האם ניתן לאוכלם.
 - ב. אחר המצב הנ"ל התבשלו הכבדים עם בשר, האם הבשר מותר.
 - ג. מה הדין בכבד שבישלו לבדו ללא צליה, ומה דין הסיר והצלחת שהונח בה (התייחס לנמלח הכבד וללא נמלח).
 3. חלב הנמצא בקיבה.

השו"ע בסי' פ"ז כותב: "חלב הנמצא בקיבה... שנמלח בקיבתה או שעמד בו יום אחד אסור להעמיד בו". ובהג"ה: "ואם העמיד בו אם הוא צלול אסור כל הגבינות עד שיהיה ששים בחלב שהעמיד נגד הקיבה האסורה".

 - א. מהו שיעור המליחה שצריך שיהיה כדי שיהיה אסור אם העמיד בו, לשיטת השו"ע ולשיטת הרמ"א. והאם ישתנה הדין אם בישל לאחר מכן את הגבינות שהעמיד - הסבר מדוע.
 - ב. מדוע צריך ששים במקרה שנמלח נגד הקיבה - הרי הרא"ש סובר שמליחה אוסרת רק כדי קליפה - כתוב את ישוב הט"ז והש"ך לזה.
 4. דין כלי חרס.
 - א. קימ"ל דכלי חרס אינו יוצא מידי דופיו לעולם" - האם זה דין תורה או רבנן, פרט. והאם זה דווקא כבלע איסור או אפי' כבלע היתר, פרט את השיטות השונות בזה.
 - ב. כלי חרס חדש ששהה בו חלב פחות מעל"ע ובשל בו לאחר מכן בשר, מה דינם של התבשיל והכלי - פרט את השיטות בזה.
 - ג. כלי חרס ישן ששהה בו חלב מעל"ע, האם אמרינן בו כבוש כמבושל, כתוב את מח' האחרונים ושורש מחלוקתם.
 5. כיוור מתכתי.

ישנם מקומות שמשתמשים בכיוור מתכתי שחציו משמש לבשר וחציו לחלב ופעמים משתמשים בו בחמין שהיד סולדת בהם.

האם מותר השימוש בו לכתחילה, חווה דעתך להלכה ע"פ שיטות הראשונים בדין "חס מקצתו חס כולו".

6. מעשה במטבח.
 עקרת הבית בישלה בסיר בשרי בן יומו תבשיל "פרוזה". ובחוסר שימת לב לקחה כף חלבית בת יומא ועירבה בו את התבשיל ואין ששים כנגד הכף, לאחר מכן הדיחה את הכף והחזירה אותה לבין הכפות הבשריות שבמגירה ואין יכולת לזהותה.
 א. מה דינם של הסיר, התבשיל והכפות - פרט את השיטות השונות להלכה.
 ב. מה הדין אם לא השתמשו בכף החלבית תוך מעל"ע בכלי ראשון.
7. דין ביטול בריה.
 א. קיימ"ל דבריה אינה בטילה אפי' באלף - האם דין זה הוא גם באיסור דרבנן. הוכח זאת מפסק השו"ע בדין בריה.
 ב. פליטה של בריה בתוך התערובת, האם בטילה כשאר איסורים, פרט את מח' הראשונים וטעמם וכיצד נפסק להלכה.
 ג. בריה הפגומה בעצמותה - האם היא בטילה בתערובת, פרט את סוג הבריה וסוג הפגימה בזה ובאר את ההבדלים ביניהם להלכה.
8. כבוש כמבושל.
 "אמר שמואל מליח כרותח דצלי כבוש כמבושל"
 א. האם דין כבוש כמבושל בשאר איסורים הוא דאורייתא, הוכח. ומה הדין בספק כבוש - עמוד על מח' הט"ז והש"ך בזה ובאר את טעמם.
 ב. שרה מרור בערב פסח בחומץ עם מעט מים להסיר את התולעים ממנו, וספק אם שהה המרור בחומץ בכדי שירתח - האם ניתן לצאת בו ידי חובה בפסח נפסק באו"ח שאין יוצאים במרור כבוש ידי חובה בפסח. חווה דעתך לפסק ההלכה על פי דעות הפוסקים בדין כבישה בחומץ.
9. דין הוצאת איסור מהקדירה.
 כתב הרמ"א בסי' ק"ז: "אם לקח עם הכף דג טמא מן הקדירה אסור להחזיר הכף לקדירה ואם החזירו צריך ששים מן הקדירה נגד האיסור ולא נגד הכף".
 א. כיצד מתיישב פסק הג"ל עם פסק הרמ"א בסי' צ"ח דאמרינן חני"נ בבלוע בכלי.
 ב. מה הדין אם הוציא עם הדג הטמא מעט מן התבשיל והחזיר את הכף לקדירה, כנגד מה צריך ששים.
 ג. הוציא בכף חתיכת בשר מתוך יורה של חלב ורותחת עם מעט חלב והחזיר את הכף לקדירה, כנגד מה צריך ששים לשיטת השו"ע.
10. ספק ספיקא.
 האם אמרינן ספק ספיקא במקרים דלהלן - כתוב את הסיבה וההבדלים ביניהם.
 א. עוף שנשבר בו העצם מן הארכובה ולמעלה ספק מחיים ספק לאחר שחיטה.
 ב. עוף שנשמט גפו ספק לאחר שחיטה ואת"ל קודם שחיטה שמא לא ניקבה הריאה.
 ג. סכין שנמצאת פגומה לאחר שחיטה ספק בעצם המפרקת נשברה ושמא במיעוט בתרא.
11. בישולי עכו"ם.
 א. פת שקרמו פניה ע"י גוי, היש דרך להתירה לישראל באכילה.
 ב. ומה הדין בפת שנאפתה לגמרי ע"י גוי האם בה יש דרך להתיר.
 ג. האם יש חילוק בין אפיית פת שקרמו פניה ע"י גוי, לבישול הגוי תבשיל כמאכל בן דרוסאי וסיימו ישראל.
12. הכשר כלים.
 א. כיצד מכשירים סכין עכו"ם לשימוש בצונן או בחמין כתוב המקור בגמ' ודעות הראשונים.
 ב. כתוב את ההלכה למעשה בהכשרת סכין. התייחס לאופנים הבאים: נעיצה, השחזה, הגעלה וליבון.
 ג. מה הדין כשרוצה להכשיר סכין לצורך חיתוך דבר חריף (אתרוג או צנון).

בית יהב, ירמיהו 80, ירושלים, ת.ד. 36016, מיקוד 91360, טל': 02-5313143/4, פקס: 02-5000353
 Beit Yahav, 80 Yirmiyahu St., Jerusalem P.O.B. 36016 Tel:02-5313143/4, Fax: 02-5000353